

zápis

SLOVNÍ PŘÍZVUK (AKCENT)

Přízvuk v češtině

Všechny slabiky ve slově nevyslovujeme stejně silným hlasem.

Nejsilněji vyslovujeme zpravidla 1. slabiku = zesílení hlasu = HLAVNÍ PŘÍZVUK.

Slabiky, které mají přízvuk jsou **přízvučné**, ostatní bez přízvuku = **nepřízvučné**.

zápis

1) PŘÍZVUK HLAVNÍ

- v Čj je na 1. slabice slova

police, králík, domov

Půjdu dnes rychle domů.

2) PŘÍZVUK VEDLEJŠÍ

- v delších slovech (alespoň tříslabičných) je ještě vedlejší přízvuk (mnohem slabší) na lichých slabikách

citslovce, zájmeno, částice

PŘEDLOŽKY A PŘÍZVUK

a) VLASTNÍ NESLABIČNÉ – v, k, s, z

(vlastní předložka je vždy pouze předložkou, nemůže být jiným slovním druhem)

– nemají hlavní přízvuk a vyslovují se s první slabikou následujícího slova

s dědou [zdědou]

zápis

b) VLASTNÍ JEDNOSLABIČNÉ – *nad, pod, do, se, bez, na, u, před,...*

- ve spojení s jednoslabičnou předložkou **má hlavní přízvuk předložka**

ve škole, pod lesem, na stole, u vody, do práce

- pokud je slovo dlouhé (víceslabičné), předložka přízvuk nemá

na nejnevhodnějším místě

po křivolakých uličkách

zápis

c) NEVLASTNÍ – *kolem, místo, proti, blízko...*

(nevlastní předložka může být i jiným slovním druhem)

– nemají hlavní přízvuk

kolem budovy, během války, mezi stromy

zápis

1) OZNAČ PŘÍZVUKY:

*kolotoč, nevydařený, pokrývka, zeměkoule,
v divadle, s bratrem, k zámku,
na židli, do školy, bez táty, ve vrátnici, za školou,
podél vody, kolem tebe, mezi námi, vedle domu,
po nejnepřístupnějších cestách,
na nejnefrekventovanějším místě*

zápis pouze studenti

Některá slova přízvuk nemají, jsou nepřízvučná,
říká se jim slova příklonná:

a) PŘÍKLONKY

- přiklánějí se k předcházejícímu přízvučnému slovu (vyslovíme je jako jedno slovo)
- krátké tvary zájmen – ***mi, mě, tě, se, si, ho, ti, mu***
- slovesné tvary – ***bych, bys, by, jsem, jsi, je...***
- spojky – ***však, -li***

myl jsem se, viděl jsem ho

koupil jsem si auto,

chtěla bych tě navštívit

zápis pouze studenti

b) PŘEDKLONKY

- přiklání se k slovům následujícím
- spojky – ***a, i, až, že***
- ***A podívejme se! Přijdu, *až* budu v patek doma.***
- ***A (předklonka) chtěl *bych se ti* (3 příklonky) omluvit.***